Міністерство освіти і науки України
Національна академія наук України
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України
Державна наукова установа «Інститут інформації, безпеки і права Національної академії правових наук України»

Навчально-науковий інститут права та політології
УДУ імені Михайла Драгоманова

ДЕВ'ЯТНАДЦЯТІ ЮРИДИЧНІ ЧИТАННЯ

«Наука і освіта в Україні: актуальні проблеми розвитку»

МАТЕРІАЛИ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

...

29-30 **квітня** 2025

Київ
Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова
2025

УДК 340:[001+37](477)(082)
Д 26

Рекомендовано до друку Вченою радою
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
(протокол № 9 від 25 квітня 2025 року)

Редакційна колегія:

В. П. Андрущенко, доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік НАПН України, ректор УДУ імені Михайла Драгоманова (*співголова Редакційної колегії*);

О. В. Скрипнюк, доктор юридичних наук, професор, академік НАПрН України, директор Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України (*співголова Редакційної колегії*);

В. Г. Пилипчук, доктор юридичних наук, професор, академік НАПрН України, академік АН ВШ України,, директор Державно-наукової установи «Інститут інформації, безпеки і права НАПрН України» (*співголова Редакційної колегії*);

Р. Г. Драпушко, кандидат філософських наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи (адміністративно-господарська діяльність) УДУ імені Михайла Драгоманова;

Б. І. Андрусишин, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри теорії та історії держави і права Навчально-наукового інституту права та політології УДУ імені Михайла Драгоманова;

Н. М. Оніщенко, доктор юридичних наук, професор, академік НАПрН України, заступник директора з наукової роботи Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України;

Н. М. Пархоменко, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, член-кореспондент НАПрН України, завідувач відділу теорії держави і права Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України;

П. В. Горінов, кандидат юридичних наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту права та політології УДУ імені Михайла Драгоманова;

М.А. Остапенко, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук Навчально-наукового інституту права та політології УДУ імені Михайла Драгоманова;

Н. О. Деркачова, старший викладач кафедри правознавства та галузевих юридичних дисциплін, заступник директора по роботі зі студентами Навчально-наукового інституту права та політології УДУ імені Михайла Драгоманова;

А. А. Карнаух, кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук, заступник директора з наукової роботи та міжнародного співробітництва Навчально-наукового інституту права та політології УДУ імені Михайла Драгоманова;

О. В. Макарова, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії держави і права, заступник директора з навчально-методичної роботи Навчально-наукового інституту права та політології УДУ імені Михайла Драгоманова.

Д 26 **ДЕВ'ЯТНАДЦЯТІ ЮРИДИЧНІ ЧИТАННЯ. НАУКА І ОСВІТА В УКРАЇНІ: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ :** матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Дев'ятнадцяті юридичні читання. Наука і освіта в Україні: актуальні проблеми розвитку» (Київ, 29-30 квітня 2025 року). – Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова. – 329 с.

У збірнику представлені тези доповідей, що були подані на Міжнародну науково-практичну конференцію «Дев'ятнадцяті юридичні читання. Наука і освіта в Україні: актуальні проблеми розвитку», що відбулась в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова 29-30 квітня 2025 року. Розрахований на наукових та науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти і наукових установ, здобувачів вищої освіти, практичних працівників і широкий читацький загал. Організаційний комітет Міжнародної науково-практичної конференції Дев'ятнадцяті юридичні читання «Наука і освіта в Україні: актуальні проблеми розвитку» не завжди поділяє думку учасників конференції. Основний матеріал доповідей подано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники, рецензенти та структурні підрозділи закладів вищої освіти і наукових установ, які рекомендували ці матеріали до друку.

УДК 340:[001+37](477)(082)

Електронна адреса: www.udu.edu.ua

© Колектив авторів, 2025
© Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2025

ЗМІСТ

Вітальне слово до учасників конференції.....3

Вітальне слово професора Віктора АНДРУЩЕНКА **.....3**

Вітальне слово Олександра КОПИЛЕНКА.....7

Оніщенко Наталія

ПРАВОРЕАЛІЗАЦІЙНІ ПРАКТИКИ:
НАЦІОНАЛЬНІ ДОКТРИНИ ТА ПРАВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ 8

Андрусишин Богдан

ПРАВНИЧО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ВІЙСЬКОВОГО КАПЕЛАНСТВА В УКРАЇНІ: РЕЛІГІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА РОБОТА..... 12

Пархоменко Наталія

РОЛЬ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ У ПРАВОТВОРЧОМУ ПРОЦЕСІ 17

Прилипко Сергій

ДО ПИТАННЯ РОЗРОБКИ ТА ПРИЙНЯТТЯ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ТРУДОВОГО КОДЕКСУ..... 21

Бобровник Світлана

РОЛЬ ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНОЇ НАУКИ У ФОРМУВАННІ
ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ ЮРИСТА..... 28

Сергійчук Володимир

ОЦІНКА ПРОБЛЕМ ГОЛОДОМОРУ-ГЕНОЦИДУ 1932-33 РР.
У ІСТОРИКО-ПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ 31

Лозинський Аскольд

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО У СТАНІ ВИПРОБУВАННЯ..... 40

Кірюхін Олексій

ІНСТРУМЕНТИ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У ЄС:
ДОСВІД ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ ДЛЯ УКРАЇНИ 44

Островська Богдана

І МЕРТВИМ, І ЖИВИМ, І НЕНАРОДЖЕНИМ:
ПЕРСПЕКТИВИ ПОСМЕРТНОЇ РЕПРОДУКЦІЇ ЗАДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ
ГЕНОФОНДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ..... 47

Секція «Право»

Беніцький Андрій

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА УСТРІЙ СВАТОВОЛУЦЬКОГО КОМІСАРІАТСТВА
ІЗЮМСЬКОЇ ПРОВІНЦІЇ ТА ОСИНІВСЬКОГО КОМІСАРІАТСТВА
ОСТРОГОЗЬКОЇ ПРОВІНЦІЇ СЛОБІДСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ..... 50

Білозьоров Євген

ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД ЯК МЕТОДОЛОГІЧНА ОСНОВА ТРАНСФОРМАЦІЇ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ 55

Бортун Микола

ЮРИДИЧНА ВИЗНАЧЕНІСТЬ ЯК ЕЛЕМЕНТ СУДОВОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ. 58

Гавронська Тетяна

ДЕМОКРАТИЧНІ ВИМІРИ АНТИЧНОСТІ І СУЧАСНОСТІ 62

Горінов Павло

ОСВІТНЄ ВОЛОНТЕРСТВО ЯК ФОРМА ПРАВОПРОСВІТНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 66

Горінов Павло, Якимець Сергій

ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ПРИСЯЖНОГО В УКРАЇНІ 71

Гришина Наталя

ПРИНЦИПИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ 74

Гуренко Мар'я

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ КАПІТАЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА В УКРАЇНІ 77

Держалюк Олександр

ДОКАЗОВА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ 80

Деркачова Наталя

ОСВІТНЯ ПОЛІТИКА УКРАЇНИ: ПРАВОВІ ОСНОВИ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ОРІЄНТИРИ 84

Заславська Людмила, Радзієвська Оксана

НЕБЕЗПЕЧНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ВПЛИВИ НА ДІТЕЙ ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ 87

Іванченко Едуард

ПРАВОВІ АСПЕКТИ АВТОРИЗАЦІЇ НА ПРОВАДЖЕННЯ МИТНОЇ БРОКЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 91

Макарова Олена, Кудрич Серафим

ВІЙСЬКОВО-ЦИВІЛЬНІ ТА ВІЙСЬКОВІ АДМІНІСТРАЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ У ПРОТИДІЇ З ВОРОГОМ В РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКІЙ ВІЙНІ 94

Мудролюбова Наталія, Бондар Данїїл

ХУЛІГАНСТВО У СТАНІ СП'ЯНІННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ І ВИКЛИКИ ДЛЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ 97

Огірко Ростислав

ПЕРЕМОГТИ ПУТІНА В ЙОГО ГЕНОЦИДНІЙ ВІЙНІ ПРОТИ УКРАЇНИ АБО ЧОМУ НЕОБХІДНО ЗМІНИТИ ТИПОЛОГІЮ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ 100

Пєсцов Руслан

ІСТОРИЧНІ ВИТОКИ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ (МОДЕЛІ) КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 106

Слюсаренко Ольга

ЮРИДИЧНА СУТНІСТЬ МЕДІАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ЗБРОЙНОГО ПРОТИСТОЯННЯ 109

Токарчук Ольга

ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ ЯК КЛЮЧОВИЙ ЧИННИК КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ 112

Черкунов Олександр

КАДРОВИЙ ВІДБІР У МИТНИХ ОРГАНАХ УКРАЇНИ: ПРАВОВІ ЗАСАДИ ТА ВИКЛИКИ ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ 116

Шумейко Іван

ФІНАНСОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕВИКОНАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО АКТА 119

Секція «Політологія та публічне управління»

Бойко Оксана

ЗАКОНОДАВЧЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ ПИТАНЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 122

Валюх Людмила

ГЕНДЕРНИЙ ПАРИТЕТ У ВЕРХОВНІЙ РАДІ УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ 125

Волянюк Ольга, Ладний Юрій

ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА АНАЛІЗУ ЕТНОПОЛІТИКИ: ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ В НОВИХ РЕАЛІЯХ 128

Вонсович Сергій

ФЕНОМЕН СВОБОДИ ЗА ІНВЕРСІЇ ПОЛІТИКО-ПРАВОВИХ ТРЕНДІВ ДЕМОКРАТІЇ ЗАХОДУ: ТРАМП 2.0 131

Гапоненко Віра

ПОЛІТИЧНА ОСВІТА У РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СВІТОВОГО ПОРЯДКУ 134

Горінов Павло, Ковтун Михайло

НАПРЯМИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ 137

Драпушко Ростислав, Блохін Ігор

РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ 140

Драпушко Наталія, Сілаєв Віталій

ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ .. 144

Дрьомов Олександр

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАПОБІГАННЯ ВИКОРИСТАННЮ ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНИХ ФОРМУВАНЬ НА ШКОДУ ДЕРЖАВНОМУ СУВЕРЕНІТЕТУ ТА КОНСТИТУЦІЙНОМУ ЛАДУ УКРАЇНИ 147

Карнаух Анна

ФУНКЦІЇ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ У ПОЛІТИЧНІЙ СИСТЕМІ СУСПІЛЬСТВА . 151

Корнієнко Валерій

ІНТЕГРАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС: ПЕРЕВАГИ ТА ВИКЛИКИ 154

Лук'янова Людмила

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОСВІТИ ДОРОСЛИХ В УКРАЇНІ..... 158

Майданенко Світлана

ФАКТИЧНЕ СТАНОВИЩЕ СВОБОДИ СЛОВА В УКРАЇНІ 161

Науменко Ольга

ЦИФРОВЕ ВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ 163

Новакова Олена

ПРОБЛЕМИ ЛЕГІТИМАЦІЇ ПОЛІТИЧНОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ 166

Остапенко Марина

АКТУАЛЬНІСТЬ ПОЛІТИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ..... 169

Секція «Трибуна молодих дослідників»

Бараболя Вячеслав

ТЕРИТОРІАЛЬНИ ГРОМАДИ ЇХ РОЗВИТОК В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 172

Берчук Андрій

ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВИЙ ВИМІР..... 177

Білоцька Каміла

ЦИФРОВА КРИМІНАЛІСТИКА: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УМОВАХ ЗРОСТАННЯ КІБЕРЗЛОЧИННОСТІ..... 180

Бондар Євген

ФЕЙКОВІ НОВИНИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОЛІТИЧНОЇ МАНІПУЛЯЦІЇ: ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ТА МЕТОДИ ПРОТИДІЇ..... 182

Бучко Лілія

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВВЕДЕННЯ В ОМАНУ СУДУ ЧИ ІНШОГО УПОВНОВАЖЕНОГО ОРГАНУ 185

Вергелюк Євген

ЗМІНА ФОРМАТІВ СПІВПРАЦІ МІЖ УРЯДОМ ТА ІНСТИТУТАМИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ ВІЙНИ 188

Воронкова Олена

РОЛЬ ТЕОРІЙ ФІЛОСОФІЇ, ПРАВА, АДМІНІСТРАТИВНОЇ НАУКИ У СТАНОВЛЕННІ ТА РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ 192

Гайовий Роман

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ТА КОНТРОЛЬ: ВИМОГИ ДО ПРОЗОРОСТІ БЛАГОДІЙНИХ ФОНДІВ В УКРАЇНІ 195

Головко Дмитро

ВПРОВАДЖЕННЯ ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИХ ДЕМОКРАТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ У ДЕРЖАВНО-ПРАВОВУ КОНЦЕПЦІЮ В. СТАРОСОЛЬСЬКОГО 197

Граніч Марія

ЧИ Є ШТРАФИ ЕФЕКТИВНИМ ЗАСОБОМ АДМІНІСТРАТИВНОГО ВПЛИВУ? 200

Грищук Владислав

ПРОЦЕСУАЛЬНІ НАСЛІДКИ ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ ПІДСЛІДНОСТІ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ 203

Громадський Іван

СУТНІСТЬ ПОЛІТИЧНОЇ НАУКИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ ФОРМУВАННЯ 206

Дідус Дмитро

ЩОДО КАТЕГОРИЗАЦІЇ РЕЄСТРУ ЗБИТКІВ ДЛЯ УКРАЇНИ: ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ТА ДІЄВОСТІ МЕХАНІЗМІВ 209

Дудак Марія

КОНФОРМІЗМ ЯК ФАКТОР ДЕФОРМАЦІЇ ПРАВОВОЇ СВІДОМОСТІ: УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ 213

Дячок Станіслав

ПОЛІТИКО-ПРАВОВА КУЛЬТУРА В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ 216

Захаров Тарас

ІНСТИТУЦІЙНА СПРОМОЖНІСТЬ ДЕРЖАВИ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ НАУКИ І ОСВІТИ В УКРАЇНІ: ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ АСПЕКТ 220

Ілюшенко Данило

ФУНКЦІОНУВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ТА НАУКОВОЇ ГАЛУЗЕЙ В УКРАЇНІ ЗА УМОВ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ 223

Ковбасюк Юрій

ФІЛОСОФСЬКО-ЕТИЧНІ ІМПЕРАТИВИ БІЗНЕСУ В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА 226

Ковтун Сергій

РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА ЯК ЧИННИК ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ 229

Кокотіхін Дмитро

ВНУТРІШНІЙ РОЗПОРЯДОК УЧНІВ ГІМНАЗІЙ ГУБЕРНІЙ ПІДРОСІЙСЬКОЇ УКРАЇНИ ЗГІДНО СТАТУТУ 1864 Р. 233

Коноваленко Євгеній

СПОРТ ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ТА ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ 236

Лукашевич Сергій

СУДОВИЙ РОЗСУД ЯК ТОЧКА ПЕРЕТИНУ МІЖ АКТИВІЗМОМ І САМООБМЕЖЕННЯМ 239

Мазур Ілона

ОСВІТА ТА НАУКА В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ..... 242

Мельник Маргарита

ЦИФРОВЕ ВРЯДУВАННЯ: ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ 245

Мирончук Катерина

ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ДИТИНИ, ЯКА ПОСТРАЖДАЛА В РЕЗУЛЬТАТІ ВОЄННИХ ДІЙ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА 249

Мойсєєва Віта

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ НАУКОВИХ УСТАНОВ В УКРАЇНІ 254

Орлов Олексій

РОЛЬ МЕДІАГРАМОТНОСТІ В КОНТЕКСТІ ПОЛІТИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ВОЄННОГО ЧАСУ ТА ПРАВОВОЇ ОБІЗНАНОСТІ НАСЕЛЕННЯ 257

Павлов Роман

РОЛЬ ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ У ФОРМУВАННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ: УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД..... 260

Попова Дар'я

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 263

Рябчук Олесь

УДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ЗАСАД ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В КОНТЕКСТІ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ..... 266

Селих Ольга

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТАРІЛОГО ЖИТЛОВОГО ФОНДУ УКРАЇНИ ТА МІСТА КИЄВА 270

Слободянюк Іванна

ПРОБЛЕМИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ БЕЗПЕКИ В КОНТЕКСТІ БОРОТЬБИ З МІЖНАРОДНИМ ТЕРОРИЗМОМ..... 273

Солодка Марія

ІСТОРИЧНА ОСВІТА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ В УКРАЇНІ 277

Стан Мирон

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ МАРРАКЕСЬКОГО ДОГОВОРУ – ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ДОСТУПНІСТЬ ОСВІТИ ДЛЯ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ 280

Столяр Марина

НАУКА І ОСВІТА В УКРАЇНІ: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ 283

Столяров Віталій

ЕТИКО-ПОЛІТИЧНІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ЛОБІЮВАННЯ В УКРАЇНІ 286

Сухецька Дарина

АДМІНІСТРАТИВНІ БАР'ЄРИ ДЛЯ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ 289

Тімчук Анна

КРИМІНАЛЬНА ЮСТИЦІЯ ТА ПРАВОСУДДЯ ПІД ЧАС ТА ПІСЛЯ ВІЙНИ 292

Тодуа Шота

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЙКРАЩИХ ІНТЕРЕСІВ ДИТИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 295

Тріщук Анастасія

ПІДПРИЄМСТВА З ІНОЗЕМНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ 298

Федорчук Володимир

ПОЛІТИЧНА УЧАСТЬ ЯК ЧИННИК ТРАНСФОРМАЦІЇ ПОЛІТИКО-ВЛАДНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ 301

Ханикін Дмитро

РОЛЬ БЮРО ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ВІЙНИ (АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ) 304

Хоманчук Катерина

АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ УСТРІЙ ТА НОВА МОДЕЛЬ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ 307

Шеремет Яна

ПОЛІТИЧНА АНАЛІТИКА В УМОВАХ ВІЙНИ 311

Юківська Дарина

ПРАВОЗАХИСНИК ВАСИЛЬ СТУС В ОЦІНЦІ СУЧАСНОЇ ІСТОРИКО-ПРАВОВОЇ НАУКИ 314

Яцишина Вікторія

ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 318

УДК 343.343.3:343.976»364»

Мудролюбова Наталія,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри теорії та історії держави і права,
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова,
м. Київ, Україна;

Nataliya Mudrolyubova,
Candidate of Juridical Sciences (PhD in Law), Associate Professor
of the Department of Theory and History of State and Law,
Educational and Scientific Institute of Law and Political Science,
Mykhailo Dragomanov Ukrainian State University,
Kyiv, Ukraine,
mudrolubova@ukr.net,
ORCID 0000-0002-8594-3053;

Бондар Даніїл,
студент 4 курсу спеціальності 081-Право,
Український державний університет імені Михайла Драгоманова,
м. Київ, Україна;

Daniil Bondar,
4th year student Specialty Law
Mykhailo Dragomanov Ukrainian State University, Kyiv, Ukraine,
ORCID 0009-0008-0257-0310,
danibondar2003@gmail.com

ХУЛІГАНСТВО У СТАНІ СП'ЯНІННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ І ВИКЛИКИ ДЛЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

HOOLIGANISM IN THE STATE OF INTOXICATION UNDER MARTIAL LAW: LEGAL ANALYSIS AND CHALLENGES FOR PUBLIC SECURITY

У сучасних умовах збройної агресії російської федерації проти України питання громадського порядку набуває особливої ваги. На тлі війни зростає рівень соціальної напруги, погіршується психологічний стан громадян, поширюються випадки вживання алкоголю та наркотичних речовин. Як наслідок, зростає кількість злочинів проти громадського порядку, зокрема хуліганських дій, вчинених у стані сп'яніння. Хуліганство за таких умов є не лише кримінальним правопорушенням, а й викликом публічній безпеці, що особливо небезпечно у період воєнного стану. Це вимагає переосмислення правозастосовної практики та уточнення наукових підходів до кваліфікації таких діянь.

Мета дослідження – проаналізувати правову кваліфікацію хуліганства,

вчиненого у стані алкогольного сп’яніння, з’ясувати ставлення науковців і судів до цієї обставини, визначити її значення для обґрунтування вини та міри покарання.

Хуліганство, вчинене в стані сп’яніння, не має окремої кваліфікації за Кримінальним кодексом України. Однак згідно з п. 13 ч. 1 ст. 67 КК України, стан алкогольного або наркотичного сп’яніння визнається обставиною, що обтяжує покарання, якщо його використано з метою вчинення злочину або він сприяв його вчиненню [2]. Це означає, що сп’яніння може не лише впливати на оцінку суспільної небезпечності діяння, а й свідчити про високий рівень зухвалості поведінки, що є обов’язковою ознакою складу хуліганства [3].

Як зазначає О. Панасюк, стан алкогольного сп’яніння становить суттєву суспільну небезпеку, адже він знижує здатність особи до самоконтролю, посилює агресивність і сприяє виникненню мотивів, що суперечать моральним та правовим нормам. Дослідник наголошує, що в такому стані людина нерідко втрачає критичне ставлення до власних дій, схильна обирати протиправні засоби для досягнення своїх цілей, причому «при важкому ступені сп’яніння мають місце серйозні мозкові порушення, які відсутні при легкому та середньому сп’янінні» [4].

У судовій практиці стан алкогольного сп’яніння трактується як обтяжуюча обставина, що посилює кримінальну відповідальність. Зокрема, у постанові Верховного Суду від 09.10.2019 у справі № 127/16072/17 наголошено, що перебування в стані алкогольного сп’яніння під час вчинення хуліганських дій не звільняє особу від відповідальності, а навпаки – свідчить про її підвищену небезпеку. [5].

Також, як зазначено в постанові Верховного Суду від 06 грудня 2023 року у справі № 554/6446/19, прокурор у касаційній скарзі наполягав на необхідності зміни вироку, мотивуючи це тим, що суди попередніх інстанцій не врахували належним чином обтяжуючу обставину – вчинення засудженими хуліганських дій у стані алкогольного сп’яніння, що суттєво підвищує ступінь суспільної небезпеки вчиненого кримінального правопорушення [6].

Таким чином, стан алкогольного сп’яніння є фактором, що поглиблює суспільну небезпеку хуліганських дій, хоча і не змінює правової кваліфікації. Науковці підтримують підхід, за якого така обставина враховується при визначенні міри покарання, але не впливає на кваліфікацію правопорушення. З огляду на воєнний стан потрібно і посилено реагувати на прояви публічної агресії у стані сп’яніння як загрозу публічній безпеці, моральності та громадському порядку.

Методи протидії хуліганству у стані сп’яніння:

1. Публічне розкриття даних рецидивістів-хуліганів – створення реєстру публічних порушників громадського порядку. Тобто публікується інформація: ПІБ, дата порушення, вид діяння, покарання. Повідомлення громади (наприклад, ТГ-бот у кожному місті) про нових осіб із «токсичними» шаблонами поведінки.

2. Запровадження кримінального правопробного “ліцензування”

громадської поведінки. Особам, які неодноразово порушували громадський порядок, можна обмежити право на відвідування публічних заходів (стадіони, концерти, ТЦ), на пересування без попередження поліції в певний час доби. В разі порушення – кримінальна відповідальність за порушення припису суду, аналог англійських “CBO” – Criminal Behaviour Order [1].

З урахуванням сучасної ситуації в Україні, коли соціальна напруга зростає, а ризик поширення правопорушень, зокрема в стані сп’яніння, підвищується, необхідно посилити механізми правового реагування та профілактики. Тільки через комплексний підхід – поєднання належного правозастосування та запобіжних заходів – можна ефективно боротися з цією проблемою в умовах воєнного стану.

Список використаних джерел:

1. Criminal behaviour order // Wikipedia, the free encyclopedia [Електронний ресурс].
2. Кримінальний кодекс України: Стаття 67 [Електронний ресурс]. URL : https://protocol.ua/ua/kriminalniy_kodeks_ukraini_stattya_67/
3. Кримінальний кодекс України: Стаття 296 [Електронний ресурс]. URL : https://protocol.ua/ua/kriminalniy_kodeks_ukraini_stattya_296/
4. Панасюк О. Адміністративна відповідальність за дрібне хуліганство: проблеми теорії та практики. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ.* 2019. Вип. 6. С. 6. URL : https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/68bb1369-84c0-4a03-a145-e74df5cbf2cd/content
5. Постанова Верховного Суду від 09.10.2019 у справі № 127/16072/17 [Електронний ресурс]. URL : https://reyestr.court.gov.ua/Review/84975927
6. Ухвала Апеляційного суду Київської області від 13.01.2023 у справі № 361/3106/20 [Електронний ресурс]. URL : https://reyestr.court.gov.ua/Review/115445747